

Posudek oponenta diplomové práce – Petr Pabian

Ilona Kaftanová: Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v období 1945 - 1989 s přihlédnutím k Praze

Diplomová práce si stanovila tři cíle:

- 1) „zjistit, čím kongregace udržovala a tím zachraňovala svoji existenci, co vše pro to dělala“;
- 2) „zda tato činnost, tento boj o přežití včetně péče o dorost mohl ovlivnit její současnost“;
- 3) „doplnit neznámá data z archivů“ (s. 9).

Při celkovém zhodnocení celé práce lze podle mě říci, že první cíl byl v diplomce splněn na základní popisné úrovni: práce v chronologickém přehledu popisuje jednotlivé kroky, kterými se vedení kongregace pokoušelo zachovat její existenci a činnosti. Popis není zcela ideálně organizován, například kapitola od období 1945-1948 (s. 32-34) začíná ze záhadných důvodů informací o zahájení druhé světové války, načež se napřeskáčku věnuje několika nesourodým událostem a tématům týkajícím se období od 1938 do 1951. Popis je také napsaný zcela římskokatolicko-středním způsobem: v celé práci slovo „církve“ označuje vždy římskokatolickou církev, a to bez jediného slova vysvětlení či zdůvodnění.

Druhý cíl však podle mě nebyl splněn ani zdaleka tak, jak by práce umožňovala: závěr práce se omezuje na konstatování, že „problémy s nedostatky dorostu“ jsou stejné pro boromejky ve východní i západní Evropě, a to údajně kvůli příčinám, „které sama kongregace nemohla změnit, ani ovlivnit“ (s. 100). Popis vývoje kongregace v období komunistického režimu však vytvořilo celou řadu příležitostí pro analýzu v celé řadě dalších aspektů, jak toto období ovlivnilo současnost kongregace: tím základním by bylo například spektrum činností boromejek, které se v současnosti zásadně liší od předkomunistického období. Namísto primárního působení v ošetrovatelství v celé řadě zdravotnických zařízení se stala zřejmě dominantní náplní péče o seniorskou populaci; vzdělávací činnost řádu od jeslí po střední školy pak byla opuštěna úplně. Tato zcela zásadní proměna činností kongregace je sice v kapitolách diplomky popisně a ne zcela systematicky zachycena, ale není žádným způsobem shrnuta, zhodnocena a kupodivu ani vztažena k druhému cíli práce.

Také třetí cíl práce lze na základní úrovni považovat za splněný, neboť autorka pracovala s archivními fondy státních institucí i samotné kongregace. Tato práce však postrádá důslednější kritičnost, takže řada kapitol je prostě převyprávěním informací z jednoho zdroje (nejčastěji Kroniky MSKB), aniž by bylo v práci vysvětleno, na základě jakého interpretačního klíče byly to informace vybrány a sestaveny do chronologického vyprávění.

Celkově je tedy možné zopakovat, že práce splnila na základní úrovni dva ze tří vytčených cílů, což lze považovat za splnění kritérií pro diplomové práce. Vzhledem k tomu, že cíle nebyly splněny všechny a zbylé dva pouze na základní úrovni, navrhuji hodnocení **dobře**.

Brno, 13. 6. 2013, Petr Pabian